โรคไหลตายหรือนิทรามรณะ

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา **"โรคไหลตาย"** หรือ **"นิทรามรณะ"** เป็นข่าวใหญ่ ที่เป็นข่าวใหญ่ขึ้นมาก็เพราะคนงานไทยในสิงคโปร์ตายติด ๆ กัน ความจริงโรคนี้พวกอเมริกันพบในผู้อพยพจากอินโดจีนมาก่อนหลายปีแล้ว และถ้าไปถามชาวบ้านอีสานเขาก็รู้มานานแล้ว แต่วงการแพทย์ไทยไม่รู้ ที่ไม่รู้ก็เพราะอยู่คนละแห่ง คือแพทย์อยู่ที่โรงพยาบาล แต่การตายจากนิทรามรณะนั้นตายที่บ้าน แยกย้ายกันตายบ้านนี้คนบ้านนั้นคน เรื่องนี้ให้แง่คิดเราอย่างน้อย ๒ ประการ ดังนี้

ประการแรก ถ้า **'รวมกันตาย'** เป็นข่าวใหญ่ หรือตายดัง ถ้าแยกกันตายไม่เป็นข่าว หรือตายเงียบ เช่น ถ้าเครื่องบินจัมโบ้เจตตกหนึ่งลำมีคนตาย ๔๐๐ คน จะเป็นข่าวใหญ่ไปทั่วโลกเพราะรวมกันตาย แต่คนที่ตายเพราะการสูบบุหรี่เท่ากับจัมโบ้เจตตกทุกวัน ๆ ละ ๑๐ ลำ แต่ไม่เป็นข่าวเพราะแยกกันตาย ทำนองเดียวกับเด็กที่ตายโดยไม่สมควรปีละหลายสิบล้านคน ไม่เป็นข่าวเพราะแยกกันตาย คนอีสานในภาคอีสานของไทยที่ตายเพราะโรคไหลตายคงจะมีจำนวนมากกว่าที่ตายในสิงคโปร์มาก แต่ไม่เป็นข่าวเพราะแยกกันตาย คนงานไทยที่ไปอยู่สิงคโปร์เป็นกลุ่มก้อนที่ชัดเจน เมื่อมีการตายในเฉพาะกลุ่มนี้จึงเกิดเป็นพลังของข่าวในทำนองเดียวกับรวมกันตาย ฉะนั้นพึงทราบว่ายังมีความตายอีกมากที่ไม่เป็นข่าวแต่พึงได้รับความสนใจแก้ไข ความรุนแรงแบบเงียบ (silent violence) เป็นสาเหตุตายของผู้ใหญ่และเด็กจำนวนมาก

ประการที่สอง ปรากฏการณ์ที่ว่าชาวบ้านรู้ แต่แพทย์ไม่รู้ เพราะอยู่คนละแห่งนั้นเป็นปรากฏการณ์สำหรับสาขาวิชาอื่น ๆ ด้วยหรือเปล่าว่านักวิชาการไม่รู้ในสิ่งที่ชาวบ้านรู้ เช่น นักการศึกษาไม่รู้ปัญหาของชาวบ้านเพราะอยู่คนละแห่ง นักเศรษฐศาสตร์ไม่รู้ปัญหาของชาวบ้านเพราะอยู่คนละแห่ง มหาวิทยาลัยไม่รู้ปัญหาของชาวบ้านเพราะอยู่คนละแห่ง ฯลฯ

แต่มิได้หมายความว่านักวิชาการและแหล่งวิชาการไม่มีคุณค่า หากปัญหาของชาวบ้านและนักวิชาการกับแหล่งวิชาการได้พบกัน จะนำไปสู่การเกิดปัญญาแล่นไปตลอดองค์ ๔ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค

ประเวศ วะสี